

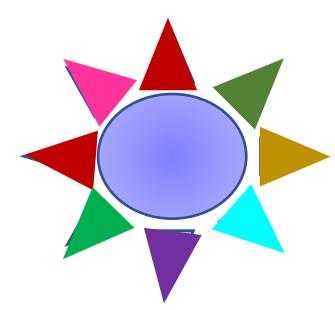
למידה בקבוצה קטנה

יתרונות הלמידה בקבוצות קטנות

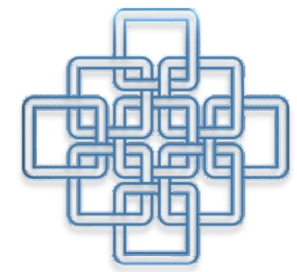
- הלמידה מותאמת לצרכי ומאפייני הקבוצה, וכל אחד מחבריה.
- הלמידה בקבוצה מאפשרת תקשורת בין-אישית ישירה בין התלמידים. השיחה נעשית באווירה בלתי פורמלית, חוויתית, המעודדת פתיחות.
- בקבוצה קטנה ניתן להעלות רעיונות, לתרום להבניית הידע ולשתף במחשבות, כשלכולם יש חלק בתוצר הסופי המצופה.
- קל יותר לתלמידים להבין את המשימה ולהתייחס לטעויות ולשגיאות, תוך כדי העבודה עם חבריהם לקבוצה.
- הפתיחות שנוצרת בקבוצה מעלה את המוטיבציה של חברי הקבוצה ומאפשרת להם לחוות תחושות של מסוגלות והצלחה.
- בקבוצה קטנה לחונך/ת יש מספיק זמן להתייחס לכל תלמיד/ה ותלמיד/ה, בהתאם לצרכים הספציפיים של כל אחד/ת.

השיח הקבוצתי כמקדם למידה

ע"פ המחקרים, יש ארבע הנחות מרכזיות וחשובות, המתייחסות לקידום שיח איכותי בין התלמידים:

- 1 . הדיבור השיתופי האיכותי בין התלמידים, חיוני ללמידה.
- 2 . הדיבור השיתופי האיכותי בין התלמידים, צריך להילמד בצורה מפורשת.
- 3 . למשימה הניתנת לקבוצה יש השפעה רבה על הדיבור המתנהל בה.
- 4 . יש חשיבות לתכנון ספציפי של הלמידה בקבוצות לאור משתנים שונים.

הקשרים שנוצרים בין חברי הקבוצה

ע"פ קורט לוין	עיקר מהותה של הקבוצה הקטנה, הוא, בתלות ההדדית בין חברה.
ע"פ קורט לוין	בקבוצה הקטנה מתקיימים יחסי משיכה ודחיה בין החברים
ע"פ הומנס	מערכת היחסים בקבוצה הינה דינמית וניתן להבין את מערכות היחסים ואת השפעתה ע"י בחינת מערכת יחסי הגומלין של הכוחות הפועלים בתוך הקבוצה ועל הקבוצה.
ע"פ ניוקומב	טוען כי אנשים בעלי דעות דומות "נמשכים" זה לזה בשל הנטייה של בני האדם לקבל מהזולת אישור לעמדותיו.

קשיים במילוי משימות קבוצתיות

- באופן טבעי, בקבוצה, כל תלמיד "לוקח" תפקיד המתאים לאופיו ולנורמות ההתנהלות שלו בדרך כלל. ההתנהלות שלו בקבוצה צפויה וחוזרת על עצמה, ובכך מתקבעת התנהגות שמונעת ממנו להיפתח להתנסויות למידה נוספות.
- בכל קבוצה יש תלמיד אחד או יותר שמאד דומיננטי ויש לו נטייה להשתלט על המשימה, ובכך נמנעת מתלמידים אחרים בקבוצה, האפשרות לבוא לידי ביטוי או לחלוק על מה שנאמר ע"י התלמיד הדומיננטי.
- לעיתים התלמידים ניגשים לעבודה על המשימה, ללא חלוקת תפקידים ביניהם, ובכך מאבדים זמן, ונפגעת איכות הלמידה, ולעיתים גם לא מצליחים לסיימה בזמן שעומד לרשותם.
- תפקיד החונך/ת לאפשר לתלמידים, לצאת מההרגלים שלהם, ולהביא לידי ביטוי את כישוריהם ויכולתם, בדרכים שונות ומגוונות בכל מפגש ומפגש.

הצעה לחלוקת תפקידים בקבוצה

דוגמאות לחלוקת תפקידים בקבוצה, בעת מילוי משימה.
יש להתאימם לגיל ולאופי משימות הלמידה

<u>תפקידך בקבוצה:</u> הינך אחראי/ת על כתיבת הנקודות שאליהם הקבוצה מתבקשת להתייחס, בהתאם למשימה	<u>תפקידך בקבוצה:</u> הינך אחראי/ת על העמידה בלוח הזמנים שהוקצב למשימה
<u>תפקידך בקבוצה:</u> הינך אחראי/ת על ניהול השיחה בקבוצה בעת ביצוע המשימה	<u>תפקידך בקבוצה:</u> הינך אחראי/ת על הקראת המשימה לחברי הקבוצה ולוודא שכולם הבינו אותה
<u>תפקידך בקבוצה:</u> הינך אחראי/ת על מיקוד במשימה. לא לאפשר לקבוצה לסטות מהמשימה ולדבר על נושאים שאינם רלוונטים.	<u>תפקידך בקבוצה:</u> הינך אחראי/ת להציג את תוצרי המשימה הקבוצתית, לחונק/ת

לפניכם דוגמא, הצעות לתפקידים
לחברי הקבוצה.
התפקידים מתחלפים בכל משימה.
חילוף תפקידים מאפשר לא לקבע
את "התפקידים הטבעיים" שחברי
הקבוצה לוקחים על עצמם, בדרך
כלל.
ולכן מומלץ לתת בכל מפגש את
התפקידים לתלמידים אחרים, כך
שלכל תלמיד/ה תהיה הזדמנות
להתנסות ולתרום להצלחת
המשימות מזוויות שונות.

הצעה לעבודה בקבוצה: עבודה ביחד ולחוד

שאלה 1 עליך לכתוב בספרות, את המספר אלף מאה ואחד

שאלה 2 עליך להוסיף 9 למספר אלף מאה ואחד

שאלה 3 כמה זה חצי של 1110?

שאלה 4 כמה זה 1010 לחלק ל 10?

שאלה 6 בכמה גדול $1110 + 10 =$ מ: $1110 - 10 =$?

כל תלמיד מקבל באופן אקראי, תרגיל אחד או חלק אחד של משימה (מתאים לכל תחומי הדעת ובאופנים שונים: שאלה, טקסט, תרגיל וכד'). בשלב ראשון כל תלמיד בתורו, יפתור את חלקו. בשלב שני כל תלמיד יציג לחברי הקבוצה את תוצאות המשימה/תרגיל שקיבל. בשלב השלישי, על מנת לשמור על אוירה טובה ומוטיבציה להמשך, מומלץ לתת לקבוצה תרגיל או משימה משותפת, הנשענת על התוצרים שבידם. לדוגמא: כמה פעמים בסך הכל, הופיעה הספרה 1 בכל הפתרונות לתרגילים שפתרתם?

משחק למידה - סיפור בהמשכים

לכתוב סיפור באנגלית (או עברית) עם אפשרות לבקש מהתלמידים לכתוב אותו בזמן דקדוקי מסוים. לדוגמא: הווה ממושך.

בשעורי תנ"ך אפשר לתת לכל קבוצה לכתוב את הסיפור שלמדו לאחרונה, לדוגמא: סיפור נח והמבול.

בשעורי שפה אפשר לתרגל כתיבה מנקודות מבט שונות כמו כתיבה של סיפור סינדרלה מנקודת מבט של הנסיך. בסוף המשחק אפשר לקרוא את הסיפור ולהנות ממנו אך גם להשתמש בו להמשך למידה כמו חזרה על החומר, ניתוח שלו...

תלמיד/ה אחד כותב/ת משפט, מעביר לתלמיד/ה הבא/ה את הדף והיא/הוא ממשיכה את הסיפור. לאחר מכן היא/הוא מסתירה את מה שהתלמיד/ה הקודם כתב/ה על ידי קיפול הדף. והתלמיד/ה שאחריה/ו רואה רק מה שהתלמיד/ה האחרונה כתב/ה. וכך הלאה. לבסוף פורשים את הדף ויוצא סיפור מצחיק.

משחק למידה, חזרה לקראת מבחן

שאלה מס' 1	תשובה:	מסכים/לא מסכים. אפשרות לתשובה אחרת
שאלה מס' 2	תשובה:	מסכים/לא מסכים. אפשרות לתשובה אחרת

- כל אחד מחברי הקבוצה מקבל דף עם שאלות על החומר שנלמד.
- בעמודה השניה עליו לרשום את התשובה לשאלה הראשונה.

- לאחר מכן הוא מעביר את הדף ליושב מימינו שבודק את התשובה לשאלה וכותב אם הוא מסכים או לא מסכים עם התשובה.
- אם אינו מסכים עם התשובה, הוא כותב את התשובה הנכונה, לדעתו, בעמודה הבאה. לאחר מכן הוא עונה על השאלה הבאה שבטבלה.
- הוא מעביר את הדף לתלמיד מימינו שבודק את תשובתו של התלמיד שישב לידו וכותב אם הוא מסכים או לא מסכים עם התשובה שנרשמה. במידה והוא לא מסכים, הוא כותב את התשובה הנכונה, לדעתו, בעמודה הבאה, ועונה על השאלה הבאה ומעביר את הדף לתלמיד הבא.
- בסוף הפעילות התלמידים יושבים ועורכים דיון על התשובות הנכונות.
- היתרונות של הפעילות, היא שבדרך זו נעשית חזרה על החומר באופן משותף.

"הגיע זמן חינוך, בונים את החינוך ביחד"

<https://www.edunow.org.il/article/3613>

עקרונות התיווך בעבודה בקבוצה קטנה הרצאה – מתאים לגיל הצעיר

סרטון 5.32 דקות

<https://www.youtube.com/watch?v=LDrScbYRiM4>

המורה טל כהן מציגה את שיטת יר"ל: דרך מצוינת לפתוח נושא חדש ולעודד תלמידים לחשיבה וסקרנות.

סרטון מבית מטח בשיתוף הקרן לקידום מקצועי, הסתדרות המורים. 3.16 דקות

<https://www.youtube.com/watch?v=hBgCpMo65hB>

משחקים תוצרת בית בכתה:

סרטון מבית מט"ח בשיתוף הקרן לקידום מקצועי, הסתדרות המורים. 3.06 דקות

<https://www.youtube.com/watch?v=DUZrEfHtHJo>

לימודים זה משחק ילדים – המלצה על ספר.

https://www.1family.co.il/games-based-learning/?gclid=CjwKCAiAyc2BBhAaEiwA44-wW-4mDQHZDFyj0rjynlOrV6COcW_epS3tGZKDZZFH968Os2-NP1nEShoCy-8QAvD